

prima instanță: Judecătoria Ungheni – V. Stratulat

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – Iu. Grosu, A. Corcenco și A. Ciobanu

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Iuliana Oprea

Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” împotriva Olgăi Morcov, Primăriei or. Ungheni, Consiliului or. Ungheni, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Ungheni cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a deciziei Consiliului or. Ungheni,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 februarie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 13 mai 2015 întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Morcov, Primăriei or. Ungheni, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Ungheni cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a deciziei Consiliului or. Ungheni.

În motivarea cererii de chemare în judecată întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a indicat că la 20 martie 1954 lui Raietșchii Ivan i s-a atribuit teren pentru construcția și exploatarea casei de locuit cu suprafața de 306 m.p.

În 1976 s-a căsătorit cu fiica lui Raietșchii Ivan, Raietșchii Olga, care a devenit proprietara casei în rezultatul acceptării moștenirii după decesul părinților.

La 30 ianuarie 1995 a fondat întreprinderea individuală „Grigore Morcov”, care își desfășura activitatea într-o gheretă din lemn pe un teren din fața casei cu suprafața de 50 m.p.

Pentru a putea desfășura activitatea farmaceutică, la 27 octombrie 1998 s-a adresat Primăriei or. Ungheni pentru a i se permite extinderea construcției comerciale existente și a i se elibera certificat de urbanism și autorizație de construcție a unui spațiu comercial cu suprafața de 50 m.p. în fața casei de locuit, situată în X.

În baza certificatului de urbanism a schiței de extindere a spațiului comercial al punctului farmaceutic amplasat pe X, la 06 aprilie 2000 i s-a eliberat autorizație de construcție, prin care i s-a permis reconstruirea unei anexe comerciale cu impunerea

unei singure condiții - respectarea alineamentului X, în același an fiind edificate lucrările de construcție.

A concretizat că în anul 2005 a divorțat de soția Olga, dânsul continuând să activeze în același spațiu comercial.

Prin decizia Consiliului or. Ungheni nr. 7/4.5. din 24 iunie 1998 Olgăi Morcov i s-a atribuit în proprietate privată teren pe lângă casă cu suprafața de 450 m.p., ceea ce denotă că i s-a atribuit un teren mai mare cu 144 m.p. decât cel care i s-a transmis în folosință.

La 09 aprilie 2001 Olgăi Morcov i s-a eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, prin care i s-a transmis teren cu suprafața de 414 m.p.

Conform Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 984 din 21 septembrie 1998, dacă suprafața lotului de pământ de pe lângă casă de care real se folosește la moment proprietarul casei de locuit este mai mare decât suprafața menționată în documentul de atribuire a terenului pentru construcția și exploatarea casei de locuit, administrația publică locală poate decide transmiterea în proprietate a terenului de care real se folosește proprietarul casei de locuit, dacă suprafața lui este mai mare cu cel mult 10 la sută decât suprafața menționată în documente. În celelalte cazuri asupra porțiunii de teren rămase, administrația publică locală decide în conformitate cu legislația, prevederi din care rezultă că Olgăi Morcov i se putea maxim atribui teren cu suprafața de 336,6 m.p.

Din considerentul că la atribuirea terenului în proprietate au fost încălcate prevederile art. 11 Codul funciar, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren urmează a fi anulat.

Întreprinderea individuală „Grigore Morcov” cere anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 162 din 19 aprilie 2001 eliberat Olgăi Morcov și anularea deciziei Consiliului or. Ungheni nr. 7/4.5. din 24 iunie 1998 privind atribuirea Olgăi Morcov a terenului cu suprafața de 450 m.p. (f.d. 5).

Reprezentantul Primăriei or. Ungheni Gaviuc Vasile, împuternicit prin procura din 19 ianuarie 2015 (f.d. 43), a solicitat antrenarea în proces în calitate de copârât a Consiliului or. Ungheni (f.d. 45).

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 15 iunie 2015 s-a antrenat în proces în calitate de copârât Consiliul or. Ungheni (f.d. 47—48).

Avocatul Casian Tamara, împuternicită prin mandatul din 15 iunie 2015 de a reprezenta interesele în instanța de judecată (f.d. 41), a prezentat în interesele Olgăi Morcov referință, prin care a invocat tardivitatea cererii de chemare în judecată (f.d. 52).

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 februarie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Grigore Morcov”.

S-a încasat de la întreprinderea individuală „Grigore Morcov” în beneficiul Olgăi Morcov cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 400 lei (f.d. 109, 114-120).

La 17 martie 2016 întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 24 februarie 2016, iar la 28 martie 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 125, 129-130).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 04 octombrie 2016 a respins apelul declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” și a menținut hotărârea Judecătorei Ungheni din 24 februarie 2016 (f.d. 170-174).

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 01 decembrie 2016 prin intermediul oficiului poștal întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016 (f.d. 184-187).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017 s-a admis recursul declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov”, s-a casat decizia Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016 și s-a trimis cauza la rejudecare din motivul că reprezentantul Olgăi Moraru, avocatul Casian Tamara, nu este împuternicită în modul prevăzut de lege, deoarece pe mandatul eliberat la 15 iunie 2016 nu este aplicată semnătura clientului, iar procura eliberată la 18 iulie 2012 era expirată (f.d. 212-217).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2017 s-a respins apelul declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Ungheni din 24 februarie 2016 (f.d. 240-244).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au reținut că din declarațiile prezentate de Morcov Grigore în prima instanță și instanța de apel, rezultă că acesta cunoștea despre existența deciziei contestate și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren încă în anul 2001, însă acesta a considerat că sunt proprietate comună în devălmășie, fapt ce denotă că cererea de chemare în judecată depusă în anul 2015, în partea anulării deciziei Consiliului or. Ungheni nr. 7/4.5. din 24 iunie 1998 este tardivă, tardivitatea fiind invocată de intimata/pârâtă.

Instanța de apel a mai reținut că în raport cu Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, Morcov Grigore a invocat nulitatea acestuia în temeiul art. 220 Codul civil, însă nu au fost constatate temeiuri de nulitate a acestui titlu, iar apelantul/reclamant nu a invocat care prevederi legale au fost încălcate la emiterea titlului.

La 28 septembrie 2017 prin intermediul oficiului poștal întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a indicat că acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă și nu poate fi respinsă în temeiul omiterii termenului de prescripție.

Consideră că chitanța prezentată de avocatul Casian Tamara nu este un document ce probează achitarea cheltuielilor de asistență juridică.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 noiembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la 13 noiembrie 2017 reprezentantul Gaviuc Vasile în interesele Consiliului or. Ungheni și Primăriei or. Ungheni a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de reprezentantul Gaviuc Vasile în interesele Consiliului or. Ungheni și Primăriei or. Ungheni, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 20 iulie 2017 Curtea de Apel Bălți a expediat întreprinderii individuale „Grigore Morcov” copia deciziei din 06 iulie 2017 (f.d. 245), care a fost recepționată de destinatar la 30 iulie 2017 (f.d. 249) fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 28 septembrie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov”, recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, întreprinderea individuală „Grigore Morcov” a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel și prima instanță s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de Curtea de Apel Bălți și Judecătoria Ungheni nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de întreprinderea individuală „Grigore Morcov” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Iuliana Oprea

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton